

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

[Vår dato: 16.09.16]

[Saksbehandler: Øystein Dahle]

Høring – forslag om endringer i lovgivinga om tilskott til trudoms- og livssynssamfunn utanom Den norske kyrkja (om statstilskott til pensjonspremie og egenkapital til Den norske kyrkja)

Departementet foreslår i høringsnotatet at tilskudd til rettssubjektet Den norske kirke som er knyttet til pensjonsrettigheter opptjent før 1. januar 2017 skal holdes utenom beregningsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. I høringen foreslås det også at tilskuddet til egenkapital skal holdes utenfor beregningsgrunnlaget. Departementet foreslår mindre endringer i lovverket som regulerer tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn i tråd med denne forståelsen av beregningsgrunnlaget. Forslagene synes i hovedsak å være økonomiske motivert.

Gjeldende tilskuddsordning til tros- og livssynssamfunn

Dagens ordning for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn utanom Den norske kirke innebærer at andre trossamfunn får et årlig tilskudd pr medlem som svarer til det som stat og kommune bevilger til Den norske kirke, delt på antall medlemmer i Den norske kirke. Denne ordningen bidrar til å sikre økonomisk likebehandling mellom Den norske og andre tros- og livssynssamfunn ved at den offentlige støtten er om lag den samme pr medlem.

KA har i tidligere høringsuttalelser støttet ordninger som bidrar til økonomisk likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn. Gjeldende tilskuddsordning bidrar til økonomisk likebehandling mellom tros- og livssynssamfunn. Ordningen er også med på å opprettholde grunnlaget for en egen offentlig finansiering av Den norske kirke. KA har samtidig forståelse for at beregningsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn i utgangspunktet kun skal inkludere midler som direkte er knyttet til Den norske kirkes virksomhet og kirkelige formål. Et beregningsgrunnlag som inkluderer midler som ikke går til direkte kirkelige formål kan bidra til et urimelig høyt «påslag» på beregningsgrunnlaget.

Tilskudd til pensjonspremie

KA har merket seg Justisdepartementets drøfting av bl.a. spørsmålet om kravet om likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, og hva som eventuelt kan krevet av saklige forhold som kan gi grunnlag for forskjellsbehandling. Som premiss for forslaget er det forutsatt at det er grunnlag for å skjelne klart mellom den

ordinære pensjonspremien som Den norske kirke skal betale fra og med 2017, og endringspremien som i stor grad er knyttet til pensjonsrettigheter som er opptjent før 1. januar 2017. Det er kun den sistnevnte premiene som foreslås holdt utenfor beregningsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. KA er spørrende til om det er tilstrekkelig saklig grunnlag for å holde denne endringspremien utenfor dette beregningsgrunnlaget.

KA vil her vise til vår høringsuttalelse fra september 2014 om «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille», der vi på tilsvarende måte som ovenfor påpekte forskjellen på premiebetaling knyttet til opptjening før og etter 1. januar 2017. KAs anliggende den gang var å fastholde det statlige ansvaret for pensjonsutgifter som er knyttet til rettigheter opptjent før 2017, både hos de som slutter før 2017, og for de tilsatte som blir med over som tilsatt i det nye rettssubjektet Den norske kirke. Departementet har gjort det tydelig at staten tar ansvar for alle pensjonsutgifter til kirkelig tilsette i staten som er pensjonister eller som har gått over i annet arbeid før 1. januar 2017. Det synes også klart at disse utgiftene ikke vil inngå i beregningsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. Departementet har imidlertid presisert at endringspremien knyttet til de som overføres pr 1. januar 2017 skal være en utgift for rettssubjektet Den norske kirke, selv om grunnlaget for disse utgiftene er knyttet til tiden før rettssubjektet ble etablert. Den begrunnelsen som departementet har gitt for det kirkelige ansvar for denne endringspremien svekker grunnlaget for å unnta dette fra beregningsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.

KA finner derfor at det ikke er tilstrekkelige argumenter for å unnta endringspremien fra beregningsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. Hvis staten tar ansvar for disse utgiftene på linje med pensjonsutgiftene for de som slutter før 2017 vil det styrke grunnlag for å vurdere unntak fra beregningsgrunnlaget. KA vil derfor foreslå en helhetlig gjennomgang av utgiftsansvar for pensjonskostnader knyttet til rettigheter opptjent før 2017.

Egenkapital

Det er i stor grad historiske forhold knyttet til statskirkeordningen som gjør at rettssubjektet Den norske kirke i utgangspunktet ikke har noe egenkapital. Kirkens tilknytning til staten har gjort at det verken har vært mulig eller nødvendig for denne virksomheten å bygge opp egenkapital. Ved etableringen rettssubjektet Den norske kirke vil det være nødvendig med et betydelig egenkapital for å kunne opptre økonomisk ansvarlig og selvstendig. KA har merket seg forutsetningen om at denne egenkapitalen ikke skal anvendes til drift. Rettssubjektet Den norske kirke har også klare begrensninger for låneopptak mv. Dette innebærer at rettssubjektet Den norske kirke på dette området er pålagt begrensninger som ikke er gjeldende for andre trossamfunn.

KA legger derfor til grunn av tilskuddet til egenkapital ikke er et bidrag for å øke Den norske kirkes virksomhet eller at tilskuddet skal gå til iverksetting av kirkelige formål. Egenkapitalen er mer å forstå som en nødvendig engangsgodtgjøring for å gjøre rettssubjektet Den norske kirke økonomisk rustet for å opptre som et eget rettssubjekt. På dette grunnlaget støtter KA forslaget om at dette engangstilskuddet ikke skal inngå i det ordinære beregningsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.

KA finner likevel grunn til å peke på at den statlig finansierte egenkapitalen vil gi rentefordeler, og kapitalen kan gi avkastning i form av rente/utbytte. Dette vil være en økonomisk fordel for rettssubjektet Den norske kirke, og dette er en fordel som vil kunne anvendes for å styrke den kirkelige virksomhet. KA foreslår derfor at det foretas et anslag over antatt rentefordel basert på en estimert avkastning av egenkapitalen. Denne økonomiske fordelen for rettssubjektet Den norske kirke bør inngå i beregningsgrunnlaget for å sikre at hensynet til likebehandling blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Med hilsen
KA

Frank Grimstad (sign.)
adm. direktør

Øystein Dahle (sign.)
direktør